

KURITON SUKUPOLVII

Koulut ovat kriisissä. Oppilaita ei saa kuriin ja kaikkialla vallitsee kaaos. Lokakuussa lahtelainen naisopettaja menetti hermonsä totaalisesti ja päätyi YouTube-hitiksi. Työpaikoillakin nuoret vain laiskottelevat ja pilaavat edellisten sukupolvien perinnön. Kuinka pahoja he oikeastaan ovat?

Juha Riihimäki Kuvitus Hanna Väitalo

Joukko nälkäisiä kuudesluokkalaisia pulisee koulun käytävällä ja muodostaa parijonoa. Ruokalaan saa mennä vain asiallisesti, hyvässä ja suorassa linjassa. Sijainen tarkastaa, että luokka on tyhjä ja kaikki oppilaat siistissä rivissä. Kaikki on valmista.

Vaan ei olekaan. Vanhempi naisopettaja pysäyttää luokan heti alkuunsa ja kysyy sijaiselta, oliko kaikkien oppilaiden varpaat viivoilla. Anteeksi, mutta millä viivoilla?

"Lattialaattojen saumojen muodostamalla viivoilla. Jono saa lähteä ruokalaan vasta sitten, kun oppilaiden varpaat ovat oman laatan saumaviivalla", vastaa opettaja sijaiselle.

Allekirjoittanut myöntää olleensa tuo anarkistinen sijainen, joka meinasi päästää varhasteinit einestämään varpaat viivalla-säännöstä tietämättömänä. Tilanteen ruotuun palauttanut vanhempi opettaja katseli tulokasta ihmetellen niin kuin ohje olisi universaali ja kaikille selvä.

Hankaluudet jatkuivat ruokalassa. Nyt sijaisen tarkkaavaisuutta vaadittiin linjastolla, jotta oppilaat eivät ottaisi liikaa kalapuikkoja. (Kyllä, tämä tapahtui ennen uutiskynnyksen ylittämistä ja poliisin apua vaatinutta "puikkosotaa" eräässä pääkaupunkiseudun koulussa.) Siellä on kai joku kyltti, josta sallittu määrä näkyy?

"Ei, jokaiselle on viisi puikkoa ja se pitää vain tietää", opettaja jatkaa.

Selvä.

Kamelin selkä katkeaa

Muistot nousivat mieleeni, kun aloin seurata syksyllä – jälleen kerran – kuumentunutta keskustelua kurittomista nuorista. Joidenkin mielestä kouluissa tarvitaan lisää kontrollia ja fyysisiä voimakeinoja oppilaiden hallitsemiseksi. Reput pitäisi tarkastaa päivän aluksi. Opettajat tuntuvat tekevän työtään suurin piirtein henkensä kaupalla, ja pikkurikollisten vanhemmat hengittävät niskaan vailla myötätuntoa.

Kolmisen vuotta sitten oppilaan ruokalasta tönäisseestä opettajasta tuli potkujen

myötä sankari – **Antti Korhosta** puolustanut addressi keräsi yli 200 000 nimeä. Myöhemmin potkut peruttiinkin.

Tänä syksynä lahtelainen naisopettaja menettää hermonsensa ja itsekontrollin koululuokassa. Hän tipahtaa keskenkasvuisten ja ärsyttävien teinien tasolle, alkaa vängätä sanoista, haukkuu nuoret ja heidän vanhempansa, kirkuu ja polkee jalkaa lattiaan niin kuin – ei teini vaan – lapsi.

Episodi päättyy oppilaiden kännykkäkameroiden kautta YouTubeen ja nopeasti puheenaiheeksi suurin piirtein kaikissa medioissa. Osa tuomitsee nuoret ilkeiksi, jopa raakalaismaisiksi kiusaajiksi, ja toisten mielestä opettaja ei ole oikeassa ammatissa.

Aiheellinen huomio on myös se, että opettajan piina on saattanut jatkua kauan. Vaikuttaa siltä, että kuorma on kertynyt yksinkertaisesti liian raskaaksi, eikä kukaan ole tajunnut sitä tai yrittänyt auttaa.

Ovatko nuoret pahoja ja laiskoja riivi-

öitä, joita ei kiinnosta mikään muu kuin kiusaaminen, bailaaminen ja dokaaminen?

Ja ennen kaikkea: kuinka jyrkeviä keinoja vaaditaan, että lippalakit lopultakin lähtisivät päistä, kännyköitä ei räplättäisi ja kalapuikkojen syönti pysyisi kohtuuden rajoissa?

Tapakonservatiivisuuden nousu

Nuorisoon perehtyneen Helsingin yliopiston historiantutkija ja professori **Juha Siltalan** mukaan nuoriso ei käyttäydy nykyään huonommin kuin ennen, mutta on selvästi suorapuheisempaa.

Tapakulttuuri ja kohteliaisuus ovat Siltalan sanojen mukaan palanneet uudestaan suosioon jopa siinä määrin, että nuorison voi nähdä olevan tapakonservatiiveja. Ihmisillä on kuitenkin taipumus tehdä yleistyksiä.

"Jos nuorisojoukko metelöi kauppakeskuksessa keskenään huutelematta muille,

ELÄMME HISTORIASSA ENSIMMÄISEN KERRAN AIKAA, JOLLOIN UUDELLA POLVELLA ON AIDOSTI JOTAIN OPETETTAVAA EDELLISELLE.

niin sanotaan, että nuoret käyttäytyvät huonosti. Jos taas aikuiset liikenteessä tai kassajonossa kiroavat toisiaan, ei yleensä sanota, että aikuiset käyttäytyvät huonosti. Silloin kyseessä on vain yksittäinen ikävä ihminen", Siltala kuvailee.

Siltalalta ilmestyi 2013 massiivinen teos Nuorisio. Mainettaan parempi? Se on laaja tutkimus siitä, millaisia nykynuoret ovat, ja miksi. Kirjan tavoitteena on myös helpottaa nuorten ja vanhempien sukupolvi- yhteistoimintaa. Kirjaa on kiitetty erityisesti siitä, että Siltala on hyvin kartalla nuorisokulttuurin muotivirtausten samoin kuin musiikin ja elokuvien ilmiöistä.

Nuorten suorapuheisuus näkyy monessa paikassa. Tottumattomalle se voi sorahduttaa korvaan. Yhä useammat työnantajat joutuvat nikottelemaan työhaastatteluihin tulevien vastavalmistuneiden kanssa.

Vanhempiaan rohkeammat

Erään rakennusfirman toimitusjohtaja kertoi, miten tuoret insinöörit lataavat avoimesti, että aikovat olla hakemassaan paikassa vain pari vuotta. Sen jälkeen tarkoitus on siirtyä eteenpäin, joko talon sisällä tai sitten toiseen, uusia mahdollisuuksia

tarjoavaan yritykseen. Olisiko tuollaista kuunneltu sekuntiaakaan vuosikymmen pari sitten? Nyt tämä 80-luvulla ja 90-luvun alkupuoliskolla syntynyt Y-sukupolvi uskaltaa sanoa, mitä he työltään ja elämältään haluavat.

Haastatteluista kertonut toimitusjohtaja ei ole ainoa moista kokenut, mutta hän oli fiksuimmasta päästä. Toimitusjohtaja ymmärsi pienen hämmennyksen jälkeen, että ajat ovat muuttuneet. Myös hänen oli muutettava omia asenteitaan.

Hänen yrityksensä ei ole työmarkkinoiden taivaanlahja, jonne kaikki haluavat eläkeuran kiilu silmissä. Tässä muutoksessa itää myös mahdollisuus: työnantaja voi saada motivoituneesta vastavalmistuneesta kahdessa vuodessa enemmän kuin leipiintyneestä ja rutinoituneesta pari vuosikymmentä alalla olleesta.

Tietenkään kaikki nuoret eivät ole näin tarmokkaita ja voi hyvin, osa voi todella huonosti. Tähän ja siihen, miten pahoinvointi, koulu ja työelämä ovat yhteydessä toisiinsa, palataan kirjoituksen lopussa.

Röyhkeyden ja rohkeuden kysymystä voi lähestyä arvojen erilaisuuden kautta. Nuorempi sukupolvi ei enää yksinkertaisesti halua kaikkea sitä, mitä vanhempansa. Aikuisia tämä kismittää, se tuntuu loukkaukselta. Hyvinä esimerkkeinä ovat juuri työelämä ja koulu.

On vaikea kuvitella, että nykynuori haluaisi olla samassa työpaikassa 40 vuotta

niin kuin omat vanhempansa. Ajatus on absurdi. Se uskalletaan sanoa myös ääneen, vaikka haastattelussa.

Samoin raha, tittelit ja koko elämän uhraaminen kasvottomien osakkeenomistajien rikastuttamiseen eivät enää ole kaikkien prioriteetteja – nuori haluaa kokemuksia, vaihtelua ja jotain henkilökohtaista itselleen. Maailma on auki, kouluista lähde- tään ulkomaille vaihtoon ja työharjoitte- luun useammin kuin koskaan.

Vaativa sukupolvi

Kasvatustieteiden tohtori **Pirkko-Liisa Vesterinen** on sitä mieltä, että nuoret haluavat entistä painokkaammin kokea elämänsä ja työnsä mielekkääksi. Jopa siinä määrin, että työhaastattelussa asetelma kääntyy ja nuori alkaakin tentata haastattelijaa. Millaisia mahdollisuuksia ja tarjottavaa yrityksellä on?

"Kaikki haluavat mielekkyyttä, mutta nuoret uskaltavat vaatia sitä ääneen. Raha ja työ eivät ole enää kaikki kaikessa. Rahaa tehdään tarpeeseen, vaikkapa muuttaman kuukauden matkaa varten. Koskaan ennen ei sukupolvi- välinen ero ole ollut näin suuri kuin nyt", Vesterinen sanoo.

Vesterisen mukaan nuoret haluavat selityksen sille, miksi asiat ovat niin kuin ovat ja tehdään niin kuin tehdään. Malleja ei oteta enää annettuina. Jatkuva palaute, vuorovaikutus ja selvät tavoitteet ovat tärkeitä.

Palataanpa hetkeksi kouluun, jossa nämä tulevaisuuden työnhakijat osoittavat samaa rohkeutta ja tiedonhalua.

Olin ehtinyt olla sijaisena luokassa kuudesluokkalaisille noin vartin, kun eräs poi-

.KUINKA JYKEVIÄ KEINOJA VAADITAAN, ETTÄ LIPPALAKIT LOPULTAKIN LÄHTISIVÄT PÄISTÄ, KÄNNYKÖITÄ EI RÄPLÄTTÄISI JA KALAPUIKKOJEN SYÖNTI PYSYISI KOHTUUDEN RAJOISSA?

ka yllättäen viittasi. No, ole hyvä. "Onko sulla ope värjätty tukka?" Ensimmäinen vuorovaikutustilanne luokassa ja muotoaan sellainen, ettei se olisi mitenkään ollut mahdollinen omina ala-astevuosinani. Silloin ei kysely opettajan hiusväristä, permanentista tai viiksistä.

Pojan ilme oli vilpitön ja katse tarkka, joten tulkitsin kysymyksen rohkeaksi uteliaisuudeksi enkä viisasteluksi. Annoin vastauksen ja hymyilin, en käskenyt olla hiljaa ja kysymästä asiattomia. Nuoria ei enää hallita pelkän aseman ja iän avulla. He haluavat tietää, miten asiat ovat ja miksi – myös opintosuunnitelman ulkopuolella.

Pohjoiskorealainen malli

Ovatko koulut sitten niin kaaottisia paikkoja kuin lehtijuttujen perusteella vaikuttaisi? Varmasti osassa on levotonta, kouluissa on eroja. Mutta onko levottomuus vain ja ainoastaan oppilaiden syyksi luettava asia?

Espoolainen **Jukka Penttinen** on toiminut opettajana ja rehtorina yli 30 vuotta. Tänä vuonna hän jäi eläkkeelle. Helsingin Sanomien haastattelussa pari vuotta sitten Penttinen kertoi, ettei ole mielissään eduskunnan saamasta lakiesityksestä, joka tähtää koulujen työrauhan ja kurin parantamiseen.

Penttisen mukaan tuollaisen lain avulla rakennetaan kouluja vankiloiden suuntaan. Ei ole sivistysvaltion periaatteiden mukaista, että oppilaitosten johtamisessa pääpaino on kurinpitosäädöksillä.

Rehtorin mielestä kouluista saa lakitekstin perusteella kuvan, että ne ovat mahdottomia. Se ei kuitenkaan hänen kokemuksensa mukaan ole totta. Todellinen ongelma on se, että kouluissa työskentelee liikaa epäpäteviä ihmisiä, jotka uskovat, että rangaistuksissa piilee ratkaisu.

Pahimmillaan esitys työrauhan saavuttamiseksi kuulostaa Penttisestä siltä kuin kouluun meno olisi varustautumista melakkiaan.

Kurinpitoon ja sääntöihin, uusiin ja entistä kireämpiin, kuuluu harvoin mitään

järkeviä perusteluja. Argumenttina tuollainen "yleisen turvallisuuden nimissä" on ontuva ja kuulostaa nuorista varmasti sumutukselta, eikä aamun avaukseksi suoritettava laukkujen ratsaus välttämättä tee kouluun tuloa mielekkääksi tai edistä positiivista vuorovaikutusta.

Jos nuori myöhemmin työpaikalla haluaa kokea tehtävänsä ja itsensä sen tekijänä – sekä osana tiimiä – tärkeäksi ja arvostetuksi, miksi hän ei haluaisi kokea samaa kouluvuosiensa?

Pelkästään kontrolli ja kuri eivät synnytä muuta kuin negatiivisia tuloksia. Osalle oppilaista kontrolli on vieraannuttavaa ja vastenmielistä, ja ilmaus siitä, ettei heihin luoteta. Ilottomuuden lisäksi jopa turvattu muutta voi synnyttää tunne siitä, ettei itse pysty vaikuttamaan itseään koskeviin asioihin, vaan kaikki on jo ylhäältä annettua.

Kouluissa on oltava järkevä ja perustellut toimintaperiaatteet, joita kaikki noudattavat. Kiusaamista ei tule sietää. Penttisen mielestä keskeisimmät ohjeet koskevat aikatauluja ja niiden kunnioittamista.

Silti hänestä tuntuu, että paljon puhuttu kasvatusta – esimerkiksi häiriökäyttäytymisen kitkemiseen pehmeämpänä keinona tarkoitettu kasvatustieteen keskustelu – tapahtuu liian suoraviivaisesti niin, että oppilas on vain altavastaja. Penttinen nimittää sitä pohjoiskorealaiseksi toimintamalliksi.

Eläköitynyt ex-reksi ei halua osallistua kouluja ja kuria koskevaan debattiin julkisuudessa, mutta kertoo Freestyle-lehdelle periaatteen, joka on auttanut häntä usean vuosikymmenen ajan:

"Jos arvostat oppilaita ja nuoria, he arvostavat sinua. Sitä kautta he ottavat myös ohjeita vastaan ja toimivat niiden mukaan. Se on perussääntö."

Yhteiskunta ja varmasti myös koululaitos voivat sitä paremmin, mitä vähemmän sääntöjä tarvitaan ja mitä harvemmalla taholla on lupa ylittää yksityisyyden pyhyys ja käydä käsiksi kasseihin tai ryhtyä pakkoja voimakkeihin. Turvallisuuden nimissä tehty ylimitoitettu kontrolli synnyttää epäluottamusta, pelkoa ja turvattomuutta.

Kuria kurin vuoksi?

Suomalaiset nuoret pärjäävät kyllä osaamisessa ja Pisa-vertailussa, mutta suomalaisten lasten kouluviihtyvyys on Euroopan huonointa. Opetusministeri **Antti Kaliumäki** ottikin vuonna 2005 tavoitteeksi kouluviihtyvyyden lisäämisen. On kiinnostavaa, miten eri keinoin tähän tavoitteeseen yritetään päästä.

Opetusalan järjestöt ja Suomen Vanhempainliitto antoivat vuosina 2011–2013 toimineelle opetusministeri **Jukka Gustafssonille** ehdotuksen, jonka avulla kuri ja työrauha palautettaisiin. Samoihin aikoihin Kasvatusta-lehdessä julkaistiin kolmen kasvatustieteen ammattilaisen artikkeli "Kohti turvallista ja hyvinvoivaa koulua – Valvontaa, vastuuta ja elämää erilaisuuden kanssa".

Molempia tekstejä analysoineen sekä väkivaltaan, nuoriin ja kasvatukseen pehentyneen filosofian tohtori **Timo Purjon** mukaan ajatukset keinoista paremman koulun saavuttamiseksi eivät voisi poiketa enempää toisistaan. Artikkelissa tähdätään kouluturvallisuuden parantamiseen nuorten oppilaiden hyvinvointia lisäämällä. Opettajapohjalta annettu esitys sitä vastoin keskittyy ongelmakohtiin ja niiden ratkaisemiseen kurinpitotoimilla ja tiukemmalla kontrollilla.

"Ulkoisen käyttäytymisen kontrollointi siihen puuttamalla ja rangaistuksia määräämällä ei luo tunnetta koulusta paikkana, jossa itsensä voi kokea arvokkaana ja

YHÄ USEAMMAT TYÖNANTAJAT JOUTUVAT NIKOTTELEMAAN TYÖHAASTATTELUIHIN TULEVIEN VASTAVALMISTUNEIDEN KANSSA. ON VAIKEA KUVITELLA, ETTÄ NYKYNUORI HALUAISI OLLA SAMASSA TYÖPAIKASSA 40 VUOTTA NIIN KUIN OMAT VANHEMPANSA. AJATUS ON ABSURDI.

elämänsä tarkoituksentäyteisenä", purkaa Purjo blogissaan.

On kiinnostavaa, että monet kouluista julkisuuteen nousseista selkkauksista ovat tapahtuneet ruokailun tai välitunnin yhteydessä. Silloin kun pitäisi olla vähän vapaampaa. Voimakeinoja ei ole tarvittu niinkään kesken fotosynteesin opiskelun tai ruotsin vahvojen verbien pistokokeen.

Onko mahdollista, että nuoret kyllä sittenkin ymmärtävät opittavien asioiden arvon – niin kuin Purjon mielestä – mutta saattavat kokea sietämättömänä ulkoiseen, ulkonäköön tai vain olemiseen, liittyvän kontrolloinnin?

Se voi tuntua nöyryyttävältä ja provosoivalta. Kurikeskustelu on muutenkin pyörinyt omituisen paljon huppujen, lakkien, kännyköiden ja ruokalakäytöksen ympärillä. Pelkät säännöt sääntöjen vuoksi eivät ole reiluja tai tunnu olennaisilta.

Omasta kokemuksestani sijaisena on jo vuosia, mutta myönnän allistyneeni ruokailuun liittyneitä sääntöjä ja täysin tarpeettomia muotoseikkoja. Oliko varpaat viivalla -dogmi oppilaiden edun mukaista vai itsetarkoituksellista kuria?

Ja tarvittiinko opettajaa sanomaan kala-ruokien oikea määrä ja valvomaan sääntöjen toteutumista? Yliopisto- ja työmaaruokaloidekin linjastoilta löytyvät tarkat määrät, kuinka paljon puikkoja, pullia ja paloja saa ateriallaan ottaa.

Tulevaisuuden toivot

Puheisiin nuorison kunnottomuudesta, velttoudesta ja heihin kohdistuvan kurin tarpeen lisäämisestä voidaan löytää eräs kiinnostava syy. Kielteinen ja syyttävät sä-

vyt nousevat silloin, kun taloustilanne vetää kireäksi. Niin kävi lamavuosina 90-luvulla ja niin kävi nyt 2008 alkaneen laajemman finanssikriisin aikana.

"Molempien lamojen alettua nousi kauhea hätä siitä, että nuoret ovat laiskistunut pullamössösukupolvea. 90-luvun alussa oli isoja juttuja siitä, kuinka nuoret ainoastaan bailaavat. Nyt kannetaan huolta yli-painosta ja ylipäänsä kaikista häiriöistä", Siltala sanoo.

"Nuoriso on sekä syntipukki että toivonkantaja, jonka pitäisi pyyteettömällä uhrimielellä lunastaa kansakunta pois pin-teestä."

Tietysti taustalla on myös aikuisten vilpittömän huoli seuraavasta sukupolvesta ja omien lasten pärjäämisestä. Siltalan kuvauksen perusteella ongelmallista on kuitenkin se, että aikuiset ja erityisesti eliitti sotkivat asiat holtittomalla rahankäytöllä ja olivat piittaamattomia tekojensa seurauksista. Nyt samat syytökset kohdistetaan nuoriin.

Lamat tekevät pahaa jälkeä. Lama-ajan vaikeudet vaikuttivat voimakkaasti perheisiin ja varsinkin jälkikasvuun. Nuorten aikuisten ongelmien taustalla nähdään vanhempien mielenterveys- ja toimeentulo-ongelmat. Ikävä kyllä juuri näillä on tendenssinä periytyä.

Vuonna 1987 syntyneistä on psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa käynyt tai psyykelääkkeitä syönyt joka viides. Parikymppisistä nuorista yli puolet on kärsinyt mielenterveysongelmista.

Nuoret siis kärsivät jostain sellaisesta, johon heillä ei ole ollut osaa eikä arpaa. Samaa aikaan aikuisten heihin kohdistamat

vaatimukset, samoin kuin epäilyt, lisääntyvät. Pitäisikö meidän pikemminkin olla tyytyväisiä siihen, ettei kouluissa ja kaduilla kuohu enemmän?

Pahoinvoinnin kierteen katkaisu

Siltalan mukaan nuorison hyvin- ja pahoinvointi on polarisoitunut. Yli puolet nuorista on saanut kotoa paremmat lähtökohdat, henkisen perusturvallisuuden ja sosiaalisia taitoja.

Toiset taas ovat kokeneet suoraan köyhyyden, syrjäytymisen ja toivottomuuden – esikuva itsensä säätelystä on jäänyt puuttamaan. Tämä on lisännyt huomattavasti huostaanottojen ja mielenterveyspalvelujen jonoja.

Mistään rajuista masennuksista ei kuitenkaan voida puhua. Nuorten suhtautumisessa päihteisiin Siltala näkee paljon positiivista.

"Nyt on ollut menossa parin vuosikymmenen mittainen raitistumis- ja kohtuukäyttötrendi, erityisesti peruskoululaiset ja lukiolaiset ovat kovaa vauhtia raitistuneet. Tupakkaa pidetään luusereiden juttuna. On totta, että lamavuosina, 90-luvun alussa samoin kuin nyt, on ollut käyttöhuipuja, mutta kyse on lyhytkestoisesta vaihtelusta."

Miten nuorten hyvinvointi, koulu, kuri ja työelämä sitten liittyvät yhteen? Vaikka nuoret niin kuin muutkin ihmiset ovat tavoitteiltaan, kyvyiltään ja mahdollisuuksiltaan heterogeeninen joukko, voidaan yksi yleistys tehdä: hyvä koulutus on helpoin ja parhain vakuutus taloudellisia vaikeuksia ja syrjäytymistä vastaan.

Tästä syystä hyvän alun saaminen peruskoulun kautta on ensiarvoisen tärkeää. Jos nuori kokee olevansa epäilyksen alainen ja opettajiaan vaivaava vieras, joka kontrollin ja perustelemattomien sääntöjen avulla pakotetaan aloilleen, voidaan puhuminen oppimisen ilosta lopettaa siihen paikkaan.

Jos koulunkäynti tökkii vanhanaikaisen arvomaailman ja fakkiutuneen kurinpitonormiston takia, imetään herkkä opiskelumotivaatio jo alkumetreillä. Tulevaisuudessa kouluttamattomuudesta lankeaa iso lasku, jonka maksavat kaikki.

Taloudelliset vaikeudet ovat suurimpia tekijöitä mielenterveysongelmien, masennuksen ja syrjäytymisen taustalla.

Nuorten edesottamuksista puhutaan paljon, mutta opettajista paljon vähemmän. Yksi syy kiristyneeseen tunnelmaan voi löytyä myös vanhemman sukupolven muutosvastarinnasta.

Oliko ennen paremmin?

Maaailma muuttuu ja se vaatii kaikilta sopeutumista. Ennen ei ehkä sittenkään ollut asiat paremmin. Melko harva osaa sanoa tarkasti tällaista parasta vuotta tai vuosikymmentä – tuskinpa "tarkkisten" ja karttakepillä lyömisen hetket niitä olivat. Uuden opetus suunnitelman myötä muokataan oppilaiden roolia aktiivisemmaksi ja opettaja nähdään jatkossa enemmän oppimisen ohjaajana kuin yksisuuntaisena auktoriteettina. Asetelma parhaimmillaan tasaa nokkimisjärjestyttä ja madaltaa kumpaidenkin kukkoilun tarvetta.

Rehtori Penttisen näkemys, että kurin taakse peitetään pelko omasta epäpätevydestä, on voimakas, mutta tuskin vailla pohjaa. Opettaja ei ole enää sellainen kansankynttilä, jonka levollinen liekki ainoana maailmassa valaisisi oppivat aivot. Nyt käy veto ja liekki lepattaa.

Jokainen oppilas elää järjettömän informaatiomäärän keskellä. Opettajan puheita arvioidaan ja kyseenalaistetaan helpommin kuin ennen, mikä synnyttää varmasti epävarmuuden kylmää hikeä kateederin yksinäisellä puolella.

Moderni kansankynttilä ei enää omaa yliverstaista tietomäärää, mutta osaa parhaimmillaan valaista informaatiotulvan oikeat laineet ja muuntaa ne tiedoksi oppilaille. Tämä tapahtuu luottamuksen ja keskustelun avulla. Ja siihen kuuluu sen myöntäminen, että elämme historiassa ensimmäisen kerran aikaa, jolloin uudella polvella on aidosti jotain opetettavaa edelliselle.

Kuriton sukupolvi liitetään yleensä nuoriin. Nuorten mielet ovat pääsääntöisesti tulevaisuuteen kohdistettuina, vanhat ovat enemmän kiinni vanhassa. Kuriton-sanana yksi synonyymi on omavaltainen.

Ehkä kuriton eli omavaltainen sukupolvi on sittenkin se, jonka katse harittaa menneisyydessä ja joka pitää itsepintaisesti kiinni vanhoista tavoista eli runoilijan sanoin "vaalii pysähtynyttä kelloa".

Nuorten katseessa tulevaisuuteen voi nähdä kaunista toiveikkua. Oppilaat **Kati Nikula** ja **Henni Pirilä** pukevat sen kahdeksannella luokalla tekemässään tutkielmassa sanoiksi näin:

"Kaiken kaikkiaan koulukuri ja -rangaistukset ovat 1900-luvun aikana muuttuneet niin radikaalisti, että enää meille herää vain kysymys siitä, mihin suuntaan kouri kouluissa muuttuu esimerkiksi seuraavan sadan vuoden aikana, ja saataisiinko oppilaiden ja opettajien välisestä suhteesta tulevaisuudessa niin toimiva, ettei rangaistuksia tai kuria tarvitsisi käyttää kouluissa välttämättä enää lainkaan."

Toivottavasti sata vuotta riittää ratkaisuun kiistat hupuista, kännyköistä, kalapuikeista ja varpaista viivoilla.

NUORISO ON SEKÄ
SYNTIPUKKI ETTÄ
TOIVONKANTAJA,
JONKA PITÄISI
PYYTEETTÖMÄLLÄ
UHRIMIELELLÄ
LUNASTAA
KANSAKUNTA POIS
PINTEESTÄ.

